

Nieuws uit de Hervormde Gemeente Elspeek

2019 | Week 13

Predikant: ds. M. van Kooten

Nunspeterweg 4
8075 AC Elspeek
Tel. 0577-491206

E-mail: m.vankooten@solcon.nl

Scriba: diaken J. Fijan

Zichtweg 3
8075 CN Elspeek
Tel. 0577-491098

E-mail: scriba@hervormd-elspeek.nl

IBAN Coll. van Kerkrentmeesters Herv. Gem.:

NL29 RABO 0384 7680 75

IBAN Coll. van diakenen Herv. Gem.:

NL61 RABO 0347 5000 99

Diensten

D.V. zondag 31 maart 2019
09.30 uur ds. M. van Kooten (bediening H.A.)
15.00 uur ds. M. van Kooten (nabetrachting H.A.)

Collecten

1. Kerk
 2. Instandhouding predikantsplaats
 3. Diaconie (deurcollecte)
- Van harte aanbevolen

Kinderoppas

Mevr. F. van de Zande-Roordink, Mevr. A. vd Hardenberg-vd Hardenberg, Mevr. B. Mulder-de Ruiter en Merith van de Steeg

Kerkauto

Als u door omstandigheden niet zelf naar de kerk kunt komen en toch graag naar de kerk wilt, dan kunt u gebruik maken van de kerkauto. Wilt u opgehaald

en thuisgebracht worden? Neem dan contact op met diaken G. van der Zande telefoonnummer 0620590322

Vrijwillige hulpdienst

De vrijwillige hulpdienst is er voor iedereen in onze kerkelijke gemeente die tijdelijk hulp nodig heeft b.v. door ziekte bij ouderdom of om andere redenen. Heeft u vragen of wilt u gebruik maken van de vrijwillige hulpdienst neem dan contact op met Evelien v.d. Brink 492159 of Gretha van het Goor 491380

Catechisaties

De periode van catechese zit er bijna op. De leerstof die gepland was om behandeld te worden is afgerond. Daarom is er komende week geen catechisatie. De laatste catechisatieles zal zijn op D.V. maandag 8 april waarbij de ouders en voorts de hele gemeente hartelijk welkom is. Iemand van de stichting 'Naar House' zal spreken.

Zondagsschool Abia

Beste kinderen van de zondagsschool, A.s. zondag (31 maart) zal er geen zondagsschool zijn i.v.m. de bediening van het Heilig Avondmaal. Hartelijke groetjes van de leiding van zondagsschool Abia

Vrouwenvereniging "Wees een Zegen"

D.V. Woensdag 3 april hopen wij samen als vrouwen Bijbelstudie 10 : De boekrol verbrand, maar Gods Woord houdt stand te behandelen. Jullie mogen thuis alle vragen voorbereiden. We hopen deze vragen voor de pauze gezamenlijk te bespreken. Na de pauze willen we graag verder gaan met de vragenpot

die we bij Bijbelstudie 7 ook gebruikt hebben. Omdat dit de laatste verenigingsavond van dit seizoen is willen wij graag deze avond afsluiten met hapje en een drankje. Hierbij wil ik ook de gelegenheid nemen jullie te herinneren aan een aantal datums. D.V. 10 april, gezamenlijke sluitingsavond alle verenigingen. 13 april, Vrouwendag HV Bond te Uddel. 16 april, ouderenmiddag rondom Pasen. 17 april, goede doelen verkoopdag. 8 mei, Fietstocht. 6 juni, jaarlijks uitje van onze vrouwenvereniging. (opgave mogelijk tot April bij Herma van Wette. Tel; 0577-490374)

Met vriendelijke groet,
Het bestuur

Ouderenmiddag D.V. Dinsdag 16 April

Ook dit jaar worden de ouderen uit onze gemeente weer uitgenodigd om te komen naar de ouderenmiddag rondom Pasen. U ontvangt hiervoor ook nog een persoonlijke uitnodiging. U bent welkom vanaf 14.30 u. in Het Kerkerf, waar u ontvangen wordt met koffie of thee. Wij willen graag om 15.00 u. met het programma beginnen. Rond 17.30 u. wordt u een broodmaaltijd aangeboden. We hopen op een goede middag samen. Heeft u nog vragen, dan kunt u bel- len naar Alie Hop tel. 0577-491102.

Hartelijke groet,
De voorbereidingscommissie

Agenda april 2019

Zaterdag 6 april zanguurtje
Zaterdag 6 april 21:00 uur gebedskring in 't Kerkerf
Maandag 8 april uitgifte collectemunten
Maandag 8 april Afsluiting verenigingsseizoen
Dinsdag 9 april Bijbelkring
Maandag 15 april Gemeenteavond
Vrijdag 19 april Goede Vrijdag
Zondag 21 april 1e Paasdag
Maandag 22 april 2e Paasdag

Het Venster

Paasbijeekomst bij Het Venster op D.V. woensdag 17 april. Samen het lijden en sterven, maar ook de Opstanding van de Heere Jezus gedenken. Vanaf 10.00 uur is er inloop met koffie en om 10.30 uur begint het programma. We luisteren naar een meditatie en zingen paasliederen. Ook worden er gedichten voorgedragen. Om 12.00 uur is er een lunch. Opgave: uiterlijk vrijdag 12 april. Kosten: €10,00. Aanmelding bij de receptie van Het Venster tel. 0341- 257242.

Uitnodiging NPV-lezing "Zien en gezien worden"

Mensen zijn bedoeld om samen te leven met andere mensen. We lezen dat al in Genesis 2. Adam krijgt een vrouw naast zich zodat hij niet langer alleen is. Mensen hebben erkenning nodig, en liefde. Dat begint gewoon met contact. Met zien en gezien worden. Freek van Holten, manager NPV-Dichtbij, gaat deze avond samen met ons 'schatzoeken'. Want er zijn veel mensen in onze samenleving eenzaam. Hoe herkennen we deze mensen? Of hoe kunnen we zelf gezien worden? Deze avond is voor iedereen die verbinding tussen mensen belangrijk vindt.

Van harte welkom op:

D.V. donderdag 9 mei om 19.45 uur in de Barnabaskerk, Canadalaan 25 te Apeldoorn

Shoppen voor het goede doel

Allemaal hartelijk welkom op onze jaarlijkse 'Goede Doelenmarkt'. Dit jaar D.V. op woensdag 17 april van 9.30 uur tot 15.00 uur in 't Kerkerf' bij de dorpskerk in Elspeet.

Vanuit de verschillende kerken uit Elspeet staan er kraampjes waarin van alles verkocht wordt t.b.v. het goede doel!

Welke doelen?

Stichting Timotheos, Spaans Evangelische Zending, Stichting Kimon, Stichting Ontmoeting, Stichting Stephanos, Evangelisatie Horst en Hoorn, Stichting Gave,

ALEH, Evangelisatie in Israël.

Wat kunt u kopen?

Tweedehands kleding, Boeken, Cd's, Kaarten, Marilyn Baby- en Kinderkleding, Haaraccessoires, Hoeden, Tassen, Houten tekstborden, Speelgoed, Woondecoratie,

Kraamcadeautjes, Huisgemaakte cake, Oude tijdschriften, Sjaals, Cadeauartikelen, Diverse producten uit Israël, Fruit, Snoep, Boterkoek, Appelflappen, Arretjes cake, enz. enz.

En voor de kinderen is er weer een kleurplaatactie.

Ondertussen is er ruimte voor ontmoeting en drinkt u gezellig koffie, thee of limonade met cake. Verder kunt u ook een broodje frikandel of knakworst komen eten.

Komt U ook op deze gezellige dag?

Noordoost-Veluwe-route

Autopuzzelrit t.b.v. Stichting Ontmoeting

Op Tweede Paasdag (22 april) hoopt comité Nunspeet van stichting Ontmoeting haar jaarlijkse autopuzzelrit te organiseren.

Gedreven door christelijke naastenliefde biedt Ontmoeting met vrijwilligers en professionals steun aan kwetsbare mensen die zijn vastgelopen. Mensen met sociale, psychische en financiële problemen, ex-gedetineerden, zwerfjongeren, dak- en thuislozen en multiprobleemgezinnen wordt steun geboden, zodat ze weer hun stap in de goede richting kunnen zetten. Dit gebeurt vanuit verschillende locaties in heel Nederland, o.a. in Harderwijk met een Activeringsinloop en Tweede Kanswinkel en in Epe met een Woonwerkcentrum voor ex-gedetineerden en een Thuis-haven.

De route van de autopuzzelrit loopt door het noord-oostelijk deel van de Veluwe. Starten is mogelijk tussen 13.30 en 14.30 uur bij de Ger. Gem. te Nunspeet, Brinkersweg 17 en bij de Eben-Haëzerschool, Bloemstraat 107 in Oldebroek.

De inschrijfkosten zijn € 10 per auto. Onderweg kunt u koffie, fris en iets erbij kopen. Ook zijn er verkoop-tafels met kaarten etc.

Vasten in de veertigdagentijd (III)

We hebben de vorige keren het vasten gezien zoals dat in het Nieuwe Testament werd betracht. Duide-lijk is geworden dat het hier niet om een langdurige periode ging en niet echt iets was dat met grote regelmaat gebeurde. Het werd wel aanbevolen in tijden van nood maar het gevaar van wettisch drijven bleek groot.

Hoe ging het met het vasten in de vroege kerk? Men kon zich toch niet helemaal ontworstelen aan een wettisch beginsel, zoals we kunnen opmerken in de dagen van Paulus wanneer hij aan de Galaten (christenen in het noordelijk gedeelte van Turkije) schrijft: 'Staat dan in de vrijheid met welke ons Christus vrij-gemaakt heeft, en wordt niet wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen'. Het was met name de charismatische ketter Montanus die uit die regio kwam, welke reeds in de tweede eeuw na Christus de wet op het vasten oplegde. Hoewel de meeste leerstellingen van hem werden veroordeeld, bleef zijn gedachtegang over het vasten toch haken in de vroege kerk. Eusebius (263-339) schrijft in zijn kerk-geschiedenis dat men in zijn dagen het zogenaamde paasvasten kende. Deze vasten duurde veertig uur en gingen vooraf aan de herdenking van de opstan-ding van de Heere Jezus. In diens 'Historia ecclesias-tica' vermeldt hij ook van een martelaar uit Lyon, Alcibades genaamd, die alleen brood, zout en water gebruikte. Hij werd door Attalus (ook een martelaar) vermaand om gebruik te maken van de variëteit in Gods goede schepping. Ook stelde hij dat hij ver-

keerd deed om de schepselen die God had gemaakt (vlees) niet te willen gebruiken. Deze woorden had-den uitwerking want vervolgens begon Alcibades dat alles ook te eten 'met dankzegging.'

Origenes (185-235) wiens allegorese we doorgaans niet kunnen volgen maakte bij een preek over Leviti-cus met betrekking tot het vasten van de Joden op Grote Verzoendag de volgende terechte opmerking die sterk doet denken aan de kritiek die Jesaja (hoofdstuk 58) op het vasten gaf: 'Wilt u dat ik nog eens aantoon hoe u moet vasten? Vast van alle zon-den, eet geen spijs van boosaardigheid, geen spijs van wellust, wordt niet verhit door een overvloed van wijn, vast van kwaaddoen, spreek geen verkeerde woorden, wacht u voor kwade gedachten, raak de zuurdesem van verkeerde leerstellingen niet aan en jaag niet de verkeerde spijzen van de filosofie na, die u van de waarheid aftrekken. Een dergelijk vasten behaagt God, maar de onthouding van spijzen die God geschapen heeft voor de gelovigen, om te nutti-gen met dankzegging, en dit te doen met degenen die Jezus Christus gekruisigd hebben (de Joden), dat kan de Heere niet behagen.'

Maakte Eusebius melding van veertig uren vasten, in het jaar 250 werd dat uitgebreid tot alle dagen van de zogenaamde Goede week, van Palmvasen tot en met Stille zaterdag. Zonder bijbelse motivering sloop dit gebruik er in en werd als het ware tot een kerke-lijke wet waar de goegemeente zich aan diende te houden.

Op het concilie van Nicea van 325 waar onze belijde-nis geboren is welke zo heerlijk de Godheid van Christus belijdt werd ook besloten om de vasten voor het Pasen uit te breiden tot veertig dagen met als argument dat de Heere Jezus ook veertig dagen had gevast toen hij in de woestijn verzocht werd. Het vasten hield dan in dat men één keer per dag voor zonsondergang de maaltijd nuttigde in plaats van driemaal. Blijkbaar vastte men ook op de dag des Heeren want vijftien jaar kwam op de synode te Gangra (net als Nicea ook in Turkije gelegen) het vasten opnieuw ter sprake waarbij werd bepaald dat wie op de hoogheerlijke dag des Heeren zou vasten vervloekt was. Men behoorde op de dag van Jezus' opstanding vrolijk te zijn. Dan paste geen vasten. Blijkbaar werd dat laatste ter harte genomen want in de meeste gevallen werd op zondag extra werk van het eten gemaakt en kwam er er dan een niet alle-daagse traktatie op tafel. Vooral in de tijd dat men het niet zo breed had was juist dit de dag dat men een grote koek bij de koffie of chocola bij de thee gebruikte. Zowel bij Rooms als protestant overi-

gens. met als klap op de vuurpijl ongepelde pinda's boven een uitgestrekte krant zoals ik dat ook gewend geweest ben vanuit mijn jeugd. De huidige gewoonte bij velen om zich er dan makkelijk af te maken met SVP, soep, vlees pap, of soep en stokbrood zoals bij velen –om het toch eens één dag gemakkelijk te hebben- zou volgens de uitspraak van het concilie van Gangra niet de bedoeling van het zondagse menu zijn, nog minder het nauwelijks of niet gebruiken van spijs en drank. Overigens werd op die synode ook besloten dat vrouwen hun haar niet mochten knippen en geen manskleding zouden dragen.

Bisschop Spiridon van Cyprus (270-348) zei dat hij vrijelijk vlees durfde te eten in de vastentijd terwijl anderen zich er van onthielden. De reden? 'Omdat ik een christen ben!'

De Italiaanse monnik Jovianus die wel 'de uitnemendste protestant van zijn tijd' genoemd schreef in het jaar 388 het boek 'Commentariale'. Daarin bestreed hij de werkheiligheid en lanceerde de stelling: 'Tussen vasten en met dankzegging genieten van Gods gaven bestaat geen onderscheid'. Daar is toch geen speld tussen te krijgen.

Chrysostomus (345-407) merkte op: 'Als wij de gehele vastentijd zullen vasten en wij ons leven niet beteren, dan zal er voor ons een grotere reden tot verdoemenis zijn'.

Hieronymus (347-420) schreef: 'Wijk niet af ter rechterhand of ter linkerhand. Ter linkerhand afwijken, dat is zich onthouden van spijzen die God geschapen heeft om te gebruiken. Ook het veroordelen en verbieden van het huwelijk is zondigen tegen wat ergens anders geschreven staat. Wees niet bovenmatig rechtvaardig bij uzelf'.

Zijn tijdgenoot Augustinus (354-430) stelde: 'Ik zie het vasten bevolen maar ik vind geen vast bepaald gebod van de Heere of van de apostelen, op welke tijd of welke dag men moet vasten of niet moet vasten. Daarom versta ik hierdoor dat het gebod tot vasten niet is om rechtvaardigheid te verkrijgen welke de innerlijke schoonheid van de koningsdochter is.'

De stem van de 'patres' werd niet ter harte genomen want de vasten werden steeds uitgebreider. Naast het vasten kwam ook het begrip 'versterven' in zwang. Dat hield in dat men op elke vrijdag ter herinnering aan de kruisdood van de Zaligmaker voortaan geen vlees meer zou gebruiken. In plaats daarvan werd door velen vis gegeten. Onder de Rooms Katholieken was daarom vrijdag visdag. Ik herinner me dat uit mijn jeugd nog wel bij de enkele Rooms Katholieken die in onze buurt woonden en in

de Roomse conclave Cabauw kerkten en school gingen. Theodorus Beza die tijdens de reformatie met Calvijn de theologische school in Geneve leidde en waarschijnlijk een visliefhebber was hekelde dit en merkte op: 'Vis is vaak lekkerder dan vlees'.

Naast de vasten die algemeen golden kwamen er op den duur ook nog vastenregels voor de kloosterlingen. Benedictus van Nursia (480-547) die wel de vader van het kloosterleven wordt genoemd bepaalde dat de kloosterlingen ook op woensdag en vrijdag zouden vasten alsmede dertig dagen voor Kerst. Ze moesten zich dan onthouden van vlees maar ook zuivelproducten als, boter kaas en eieren. Reden was omdat het vee uit geslachtsgemeenschap is geboren en daarom het gebruik van die producten vleeselijke lusten zouden opwekken. Benedictus dacht dat visen geen mannetjes en vrouwtjes kenden en zich zomaar voortplantten, derhalve mocht dat wel worden gegeten. In het klooster van Cluny serveerde men gedurende de vastendage weliswaar maar één (vis) maaltijd. Maar dat was een diner bestaande uit vier tot vijf gangen. Het was een aaneenschakeling van gastronomische gangen, met luxe ingrediënten en een grote schranspartij. Bernardus van Clairveaux sprak daar in zijn dagen schande van.

Overigens mogen we dat niet generaliseren. Er waren en zijn er die voortdurend zeer matig waren. Toen de Rooms Katholieke geestelijke Titus Brandsma tijdens de Tweede Wereldoorlog in kamp Dachau verbleef had hij het niet zo zwaar met de uiterst matige toedeling van spijs dan de anderen vertelde ds.J.Overduin die met hem in genoemd kamp verkeerde. Hij had namelijk geleerd te vasten.

Naast het vasten in de veertigdagentijd en het zich onthouden van vlees op de vrijdag werd later ook het vasten geboden op de zogenaamde Quartertempdagen. Quarter is vier en tempere is een latijns woord voor matigen. Viermaal per jaar werd er op drie dagen gevast, namelijk op woensdag, vrijdag en zaterdag. Dat was in december de derde week van advent, de eerste week na Pasen, de eerste week na Pinksteren en de week na het feest van de kruisverheffing (14 september). Dat laatste is een feest waarop men in streng Rooms Katholieke kringen herdenkt dat Helena, de moeder van keizer Constantijn het kruis van de Heere Jezus ontdekt zou hebben te Jeruzalem. Wie denkt met dit alles niet aan de Schriftwoorden van de Zaligmaker: 'Tevergeefs eren zij Mij, lerende leringen, die geboden van mensen zijn (Math.15:9).

Sedert de bisschoppenconferentie van 1989 zijn de Rooms Katholieken (althans buiten de kloosters)

ontslagen van de vasten zoals die al jaren bij velen in onbruik was geraakt. De opdracht aan de leden luidt thans: "Wij bepalen dat Aswoensdag en Goede vrijdag dagen van verplichte vasten en onthouding in spijs en drank zijn en dat verder het bepalen van de wijze van de beoefening van boete en onthouding aan het eigen geweten en initiatief van de gelovigen wordt overgelaten. Aan de plicht tot vasten in de veertigdagentijd en tot onthouding op de vrijdagen kan worden voldaan, door zich in eten en drinken, in roken of in andere genoegens duidelijk te beperken. Het geldt, dat hiermee wordt uitgespaard, kan bestemd worden voor de naasten die honger lijden of anderszins gebrek lijden. Het is voorts passend, dat men zich in de veertigdagentijd meer dan anders wijdt aan werken van christelijke naastenliefde en met meer toeleg het Woord van God leest."

In de R.K. kerken werden vanouds voor het altaar doeken gehangen met afbeeldingen van de lijdende Zaligmaker. Later werden dat 'hongerdoeken' waarop allerlei ellende in de wereld aanschouwelijk wordt gemaakt om de nood van die medemensen op het hart te drukken. De 'mode' van het houden van de veertigdagen dat zelfs binnen de gereformeerde gezindte blijktbaar meer en meer in zwang komt is daarvan te herleiden. Volgende keer meer daarover D.V., alsmede hoe men in de Reformatie en Nadere Reformatie tegen e.e.a. aankeek.